

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Голова приймальної комісії
Андрій КРАСНОЖОН

01 квітня 2025 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ
на здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі НРК 6 та НРК 7
за спеціальністю І11 Дитячі та молодіжні служби

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Розвиток соціальної сфери України та укрупнення мережі дитячих і молодіжних служб потребують фахівців, здатних швидко інтегруватися у практику підтримки сімей, дітей і молоді, працювати в міждисциплінарних командах і забезпечувати належну якість соціальних послуг.

Вступне фахове випробування покликане об'єктивно оцінити знання та вміння вступників та дозволяє забезпечити прозорість, порівнянність та уніфікованість результатів.

Мета вступного випробування перевірити рівень знань і вмінь, достатній для опанування компетентностей, визначених Національною рамкою кваліфікацій для рівнів 6 та 7, а саме:

- здатність розуміти сутність соціальної роботи як професійної діяльності;
- оперувати основними категоріями соціальної політики та соціального захисту;
- орієнтуватися в етичних засадах і законодавчих актах у сфері соціальної політики;
- орієнтуватися в методах оцінки потреб клієнтів, планування й моніторингу соціальних послуг,
- комунікувати у мультидисциплінарному середовищі й уміти презентувати результати роботи.

Вступник повинен знати:

- Ключові поняття й історію розвитку соціальної роботи.
- Правові засади підтримки дітей, молоді та сімей в Україні.
- Основи етики соціального працівника, принципи недискримінації й захисту прав людини.
- Типові моделі соціальних сервісів, їхню організаційну структуру та джерела фінансування.
- Базові підходи до оцінювання потреб і планування інтервенцій.

Вступник повинен уміти:

- Розпізнавати соціальні проблеми та визначати потенційні ресурси підтримки.
- Застосовувати елементарні методи збору інформації (опитування, спостереження, аналіз документів).
- Тлумачити положення чинних нормативно-правових актів, що регулюють соціальну сферу.
- Визначати пріоритети допомоги з огляду на потреби дитини й молоді, принципи найкращих інтересів та інклюзії.
- Вести професійну комунікацію з-клієнтами, колегами та представниками суміжних служб, дотримуючись етичних стандартів.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Історія зародження й розвитку професії; ключові поняття: клієнт, соціальна послуга, потреба, добробут, вразливість; міжнародні моделі: індивідуальна робота, групова робота, громадська робота, ресурсно-орієнтований підхід, право-орієнтований підхід. Цілі соціальної роботи. Функції та принципи соціальної роботи: соціальна справедливість, повага до гідності, участь, недискримінація. Роль соціального працівника у супроводі дітей, молоді, сімей, людей з інвалідністю. Базові підходи до оцінки потреб і планування допомоги.

ЕТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Етичний кодекс соціального працівника України. Принципи етики соціальної роботи: конфіденційність, інформована згода, недискримінація, гендерна чутливість, «найкращі інтереси дитини». Конвенція ООН про права дитини й міжнародні стандарти прав людини. Поняття етичної дилеми, професійних меж, супервізії. Дисциплінарна відповідальність за порушення етики соціальної роботи.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Нормативна база: Закон «Про соціальні послуги» (2019), Закон «Про основні засади молодіжної політики» (2021), Сімейний кодекс, державні стандарти. Структура центральних і місцевих органів влади, мережа служб у справах дітей, центрів соціальних служб; роль громадських та благодійних організацій. Бюджетне фінансування, субвенції, гранти, державно-приватні партнерства; стратегія державної молодіжної політики-2030.

МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальні методи: інтерв'ювання, консультування, мотиваційне спілкування. Групові методи: тренінг, рольові ігри, терапевтичні групи. Громадська робота: community development, волонтерський менеджмент. Оцінка потреб: біопсихосоціальна, еколого-системна. Складання індивідуального плану соціальних послуг. Профілактичні програми; кризове втручання, медіація, арт-терапія, психоедукація.

КЕЙС-МЕНЕДЖМЕНТ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Цикл ведення випадку: ідентифікація клієнта, збір даних, комплексна оцінка, постановка SMART-цілей, індивідуальний план; координація міждисциплінарних послуг; моніторинг та переоцінка; закриття випадку; стандарти документування й захисту даних; міжсекторальна взаємодія (освіта, охорона здоров'я, правосуддя); індикатори успішності й оцінка результатів.

МЕНЕДЖМЕНТ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стратегічне й операційне управління соціальними службами; планування ресурсів, бюджетування, HR-процеси; стилі лідерства, демократичне управління, командна робота; проектний цикл (PCM-логіка, Gantt, оцінка ризиків). Системи забезпечення якості ISO та державні стандарти; SWOT- і PEST-аналіз; моделі громадських, комунальних і державних центрів підтримки молоді.

ДІЛОВА КОМУНІКАЦІЯ ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ

Професійне спілкування: активне слухання, емпатичне відображення, перефразування, відкриті/закриті запитання. Особливості комунікації з дітьми, молоддю, сім'ями. Ділове листування й ведення нарад. Медіація конфліктів, фасилітація групових рішень. Співпраця з лікарями, педагогами, юристами, поліцейськими, волонтерами; протоколи міжвідомчої взаємодії.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Методи досліджень: вибірка, анкетне опитування, фокус-група, аналіз офіційної статистики. Логіко-структурні схеми (логфрейм). Результативні та впливові індикатори. Цикл M&E: планування, збір даних, аналіз, інтерпретація, звітування, використання результатів. Процедури внутрішньої та зовнішньої оцінки. Етика досліджень із вразливими групами.

Критерії оцінювання відповідей на тестові завдання фахового екзамену

Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали	Кількість правильних відповідей	Бали
5	100	14	136	23	172
6	104	15	140	24	176
7	108	16	144	25	180
8	112	17	148	26	184
9	116	18	152	27	188
10	120	19	156	28	192
11	124	20	160	29	196
12	128	21	164	30	200
13	132	22	168		

Рекомендована література:

1. Закон України «Про основні засади молодіжної політики» № 1414-IX від 27 квітня 2021 р. Офіційний вісник України. zakon.rada.gov.ua
2. Закон України «Про соціальні послуги» № 2671-VIII від 17 січня 2019 р. Офіційний вісник України. zakon.rada.gov.ua
3. Козирєв М. П. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с.

4. Коляда Н.М., Левченко Н.В. *Технології соціальної роботи. Ч. 1. Теоретичний курс*: навчальний посібник. Умань : Візаві, 2018. 338 с.
5. Конвенція ООН про права дитини: офіційний переклад, ратифікована Постановою ВР України № 789-ХІІ від 27 лютого 1991 р. (зі змінами 2023 р.). Лукашевич М.П., Туленков М.В. *Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика*: навчальний посібник. 2-ге вид. Київ: Каравела, 2023. 296 с.
6. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В. *Соціальна робота. Теорія і практика*: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : Каравела, 2023. 368 с.
7. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. *Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю*: навчальний посібник. Київ : Компрінт, 2023. 449 с.
8. Семигіна Т.В. *Сучасна соціальна робота*. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
9. Сушик І.В. *Етика та деонтологія соціального працівника*: навч. посіб. Луцьк : ІВВ Луцький НТУ, 2020. 188 с.